

Uchwała Nr SO-15/0954/246/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 26 kwietnia 2024 r.

**w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Wyrzysk
za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca Edyta Zastrow
Członkowie: Monika Paczyńska
 Marzena Węckowicz

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) wyraża o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Wyrzysk za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta i Gminy Wyrzysk za rok 2023 oraz informacja o stanie mienia Gminy Wyrzysk (przedłożone tut. Izbie w dniu 29 marca 2024 r.)

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023-2034 (po zmianach) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2023 rok.

I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.

1. W części opisowej przedstawiono według działów klasyfikacji budżetowej realizację dochodów budżetowych, w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także wydatków budżetowych w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Ponadto podano: stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów, przychody i rozchody budżetu oraz stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. Przedstawiono środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym otrzymane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz wydatki nimi finansowane. Wskazano środki z Funduszu Pomocy oraz finansowane nimi wydatki na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ponadto podano dane o skutkach obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień. Wyszczególniono wydatki jakie zostały poniesione w ramach funduszu sołeckiego. Opisano również, w jakim

zakresie Burmistrz korzystała z upoważnień zapisanych w uchwale budżetowej po zmianach na 2023 r. oraz w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:

- dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej;
- zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami;
- przychody i rozchody budżetu;
- zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy;
- dochody i wydatki związane z ochroną środowiska;
- wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego;
- dochody i wydatki związane z realizacją środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
- dochody i wydatki związane z realizacją zadań publicznych realizowanych w drodze współdziałania między jst;
- dochody i wydatki związane z realizacją zadań w ramach wsparcia ze środków Fundusz Pomocy Ukrainie;
- dochody i wydatki na zadania realizowane na mocy porozumień z organami administracji rządowej.

3. W sprawozdaniu przedstawiono zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których jest mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które zostały dokonane w trakcie roku budżetowego oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich, zgodnie z przepisami art. 269 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

4. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2023 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie, za wyjątkiem przedstawionych w punkcie III.

II.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania sprawozdania z wykonania budżetu Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Wyrzysk za rok 2023 został wykonany z deficytem w wysokości 960.921,03 zł (przy planowanym deficycie w wysokości 1.595.205,93 zł), ponieważ:

- a) dochody zrealizowano w wysokości 80.847.542,78 zł, co stanowi 97,28 % wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące w wysokości 69.559.960,92 zł,
 - dochody majątkowe w wysokości 11.287.581,86 zł;
- b) wydatki zrealizowano w wysokości 81.808.463,81 zł, co stanowi 96,58 % wielkości planowanej, w tym:
 - wydatki bieżące w wysokości 66.891.526,80 zł,
 - wydatki majątkowe w wysokości 14.916.937,01 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W okresie sprawozdawczym Gmina dysponowała przychodami z tytułu:
- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 445.806,43 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2023 r. w całości,
 - wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 3.784.628,63 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2023 r. w wysokości 739.399,50 zł,
- a także zrealizowała przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w kwocie 4.500.000,00 zł.

Ponadto zrealizowano rozchody w łącznej wysokości 4.090.000,00 zł stanowiące:

- wykup innych papierów wartościowych w kwocie 1.500.000,00 zł,
- spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w kwocie 1.830.000,00 zł,
- wcześniejszą spłatę istniejącego długu w kwocie 760.000,00 zł.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.

3. Z przedłożonego sprawozdania, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiło 23.061.000,00 zł, co stanowi 28,52 % wykonanych dochodów.
4. W sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wykazano na koniec roku 2023 zobowiązania niewymagalne w wysokości 3.770.516,34 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
5. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 należności na koniec 2023 roku wynosiły 6.650.358,81 zł, w tym zaległości – 5.821.980,40 zł. Burmistrz w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 uległa zwiększeniu o kwotę 285.233,26 zł.
6. Analiza sprawozdania z wykonania budżetu w powiązaniu ze sprawozdaniem budżetowym Rb-28S za 2023 rok wykazała, że suma wydatków wykonanych i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków o kwotę 330.727,18 zł sklasyfikowanych w paragrafach: 3020, 4210, 4260, 4300, 4400, 4410, 8110.

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Burmistrz otrzymał od Rady Miejskiej, a mianowicie w uchwale budżetowej na 2023 r.:

- w § 8 określiła sumę 10.000.000,00 zł, do której Burmistrz mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- w § 9 ust. 1 pkt 3) Rada upoważniła Burmistrza do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

Natomiast w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Rada Miejska upoważniła Burmistrza (§ 3 ust. 1) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją przedsięwzięć,

2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania Gminy, i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy;

oraz upoważniła Burmistrza do przekazywania uprawnień zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1 kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy (§ 3 ust. 2);

7. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 383.826,68 zł (rozdziały 85153 i 85154) przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 329.561,61 zł (rozd. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 81.572,40 zł (rozd. 75619 § 0270).

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 56.730,52 zł. Zatem nie wykorzystane środki z lat ubiegłych wynoszą 84.037,85 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.) „*Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:*

- 1) *gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,*
- 2) *zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2*

- i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.

Skład Orzekający zaznacza również, iż w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „*na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu*”.

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały wykorzystane w danym roku budżetowym i w latach poprzednich winny powiększyć planowane wydatki w budżecie następnego roku.

2. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 4.845.695,42 zł (w tym § 0490 w kwocie 4.777.105,77 zł), a wykonane wydatki związane z finansowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły 4.948.689,40 zł (rozd. 90002). Zatem uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat były niższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) Rada Miejska w Wyrzysku podjęła uchwałę

Nr LVII/541/2022 z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W części opisowej sprawozdania podano informację o zrealizowanych dochodach z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wydatkach poniesionych na obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, wskazując jaka część wydatków została poniesiona na poszczególne cele określone w art. 6r ust. 2 – 2c ustawy.

III. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że wystąpiły m.in. następujące nieprawidłowości i błędy pisarskie:

- a) na str. 34 przywołano nieaktualną uchwałę w sprawie udzielania dotacji dla spółek wodnych, bowiem podana uchwała Nr XLVII/395/2018 Rady Miejskiej w Wyrzysku z dnia 25 maja 2018 r. obowiązywała do końca 2020 r., a w roku 2023 dotacje były udzielane na podstawie uchwały Nr XXXV/310/2021 Rady Miejskiej w Wyrzysku z dnia 29 kwietnia 2021 r.;
- b) na str. 38 w rozdziale 70005 § 4480 wykonanie wydatków podano w kwocie 23.356,80 zł, a ze sprawozdania Rb-28S wynika kwota 25.356,80 zł;
- c) na str. 78 w rozdziale 90095 § 4300 wykonanie wydatków podano w kwocie 54.467,65 zł, a ze sprawozdania Rb-28S wynika kwota 56.467,65 zł;
- d) na str. 82 w rozdziale 92605 § 2360 wykonanie wydatków podano w kwocie 100.000,00 zł, a ze sprawozdania Rb-28S wynika kwota 250.000,00 zł;
- e) w załączniku Nr 1 w tabeli przedstawiającej dochody w części „Dochody bieżące” wystąpiły błędy pisarskie, bowiem wykazano kwoty niezgodne ze sprawozdaniem Rb-27S:
 - w dziale 700 wpisano plan w wysokości 1.354.469,00 zł, a powinno być w wysokości 2.743.969,00 zł oraz wykonanie w wysokości 707.074,68 zł, a powinno być w wysokości 1.844.417,91 zł,
 - w rozdziale 70007 wpisano plan w wysokości 4.000,00 zł, a powinno być w wysokości 1.393.500,00 zł oraz wykonanie w wysokości 1.617,18 zł, a powinno być w wysokości 1.138.960,41 zł,
 - w dziale 926 wpisano plan w wysokości 99.300,00 zł, a powinno być w wysokości 337.896,00 zł oraz wykonanie w wysokości 99.616,49 zł, a powinno być w wysokości 329.421,55 zł,
 - w rozdziale 92601 wpisano plan w wysokości 83.890,00 zł, a powinno być w wysokości 322.486,00 zł oraz wykonanie w wysokości 83.890,00 zł, a powinno być w wysokości 313.695,06 zł;
- f) w załączniku Nr 7 dotyczącym wydatków realizowanych w ramach funduszu sołectkiego wystąpiły błędy rachunkowe w podsumowaniu załącznika w poz. „Razem” oraz w podsumowaniu rozdziału 92109 § 4270.

IV. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z mienia w roku 2023 i planowane do uzyskania w 2024 roku. W nieprawidłowej wysokości zostały wykazane dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze planowane i wykonane w 2023 r.,

bowiem wykazano kwoty: 605.000,00 zł (plan) i 144.487,63 zł (wykonanie), a ze sprawozdania Rb-27S wynikają kwoty odpowiednio: 2.118.765,00 zł i 1.368.447,84 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Edyta Zastrow

Pouczenie:

Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.